

ترین های ایرانی در اندازه های جهانی!

در فوتبال ایران کم نداریم بازیکنانی که تا سنین بالا به فوتبالشان ادامه دادند. حتی در بعضی مواقع سر بازیکن را برای خداحافظی گول مالیدند و یا رسانه‌ها این قدر فشار آوردند که بازیکن به خداحافظی رضایت داد. در این مطلب نگاهی داریم به اسطوره‌ها و ستاره‌هایی که تا سنین بالا به فوتبالشان ادامه دادند و وفاداری‌شان را به تیم ثابت کردند. جالب این که بیشتر این بازیکنان در زمینه‌ای هم رکورددار هستند.

■ **سلطان علی پروین، بهترین بازیکن و مربی**
علی پروین از آن دست بازیکنانی بود که فوتبالش تازه در سن بالا رو آمد. پروین در باشگاه پرسپولیس خیلی نامحسوس از زمین به نیمکت خزید اما از فوتبال خداحافظی نمی کرد. اسطوره پرسپولیس‌ها تا ۴۱ سالگی در تیم پرسپولیس بازی کرد و رکورد ۲۴۱ بازی برای این تیم را در کارنامه دارد. او با این که فوتبالش را از کیان و بعد پیکان شروع کرد و بعد از ۵ سال به پرسپولیس آمد اما با ۱۷ سال حضور در این تیم در دسته بازیکن وفادار قرار می گیرد. البته پروین در مربیگری هم به پرسپولیس وفادار بود و غیر از حضور در استیل آدین، تیم دیگری را تجربه نکرد برای همین است که تقریباً او در ۸۰ درصد قهرمانی‌های پرسپولیس در لیگ و جام حذفی تاثیرگذار بوده است.

■ **محرم نوید کیا؛ پرافتخارترین بازیکن لیگ برتر**
تا پیش از قهرمانی پرسپولیس، محرم نویدکیا پرافتخارترین بازیکن تاریخ لیگ برتر با پنج قهرمانی بود. محرم البته هم اکنون سیدجلال حسینی را هم در کنار خود می‌بیند. نویدکیا در اواسط نیم فصل اول لیگی که گذشت از فوتبال خداحافظی کرد. او با این که عمر فوتبالی‌اش زیاد طولانی نبود و در سن ۲۴ سالگی کفش‌هایش را آویخت اما از حیث وفاداری به سپاهان جزو مثال زدن‌ترین‌های فوتبال ایران است. نکته جالب درباره او این که در هر ۵ قهرمانی سپاهان او جام را بالای سر برد و در اولین قهرمانی‌های این تیم به لطف ارمناک پطروسیان و لئون استپانیان که خود از جمله وفادارترین بازیکنان خارجی لیگ و سپاهان بودند به خاطر قهرمانی در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ بوسان کاپیتان سپاهان شد. بازیکنی که بیشتر اوقات مصدوم بود و به نسبت زمان حضورش در زمین برای همیشه پرافتخارترین باقی خواهد ماند!

■ **رضا عنایتی؛ بهترین گلزن تاریخ لیگ برتر**
در این چند سال اخیر خداحافظی رضا عنایتی از لیگ یکی از بزرگ‌ترین سوژه‌های محافل فوتبالی بود. بازیکنی که از لیگ آزادگان چهره شد و در بیشتر از شانزده دوره لیگ برتر حضور داشت. این مهاجم ۴۰ ساله در ۱۶ دوره لیگ برتر، ۱۴۹ گل برای تیم‌های ابومسلم، استقلال، سپاهان، پدیده، مس کرمان، سپاه جامگان و صبای قم به ثمر رساند و بهترین گلزن تاریخ لیگ برتر لقب گرفت. رکوردی که بعدی است به این زودی‌ها شکسته شود.

■ **ابراهیم صادقی؛ بیشترین بازی در لیگ**
رکورددار بازی در لیگ برتر ایران، ابراهیم صادقی کاپیتان وفادار سایپاست. تنها بازیکنی که از مرز ۴۰۰ بازی در لیگ برتر عبور کرد. او که از تیم جوانان پرسپولیس به نارنجی پوشان تهرانی پیوست، در ۱۶ فصل لیگ برتر برای این تیم بازی کرد و در کارنامه‌اش ۴۳۶ بازی در تاریخ لیگ برتر دیده می‌شود. کاپیتان ۳۸ ساله سایپا که بازی آخرش برای این تیم با بقا در لیگ برتر همراه شد، یک قهرمانی در لیگ برتر را هم در کارنامه‌اش دارد.

■ **مهدی رجب زاده؛ بازیکن تمام نشدنی!**
رجب‌زاده تنها بازی‌مانده بازیکنان قدیمی در لیگ است که قصد خداحافظی هم ندارد و بعد نیست رکوردهایی را در این زمینه جا به جا کند. کاپیتان ۳۸ساله ذوب آهن در ده سوم بهترین گلزنان تاریخ لیگ برتر هم قرار دارد. او اگر چه بیشتر عمر فوتبالی‌اش را در ذوب آهن و فجر سپاسی بوده اما سابقه بازی در امارات و تیم مس کرمان را هم در کارنامه دارد. نکته جالب درباره رجب زاده این است که همیشه در یک سطح آمادگی مطلوبی قرار دارد و هیچ وقت در این سال‌ها افت نکرده و همیشه جزو ستاره‌های لیگ برتر بوده است.

شگفت انگیزان!

به غیر از بازیکنان و پا به سن گذاشته‌ها، هستند افرادی در فوتبال که هر کدام در زمینه‌ای رکورددار هستند. در این مطلب، خیلی کوتاه به معرفی این استثناها و چهره‌های شگفت انگیز پرداخته‌ایم.

کازوبوشی میورا! اگر فکر می کنید عمر فوتبالی نهاییش همین چهل تا چهل و خرده‌ای سالگی است، سخت در اشتباهید! بازیکن ژاپنی که سابقه گلزنی به تیم ملی کشورمان را هم داشت، به زور و در ۵۰ سالگی از فوتبال خداحافظی کرد. او تنها بازیکنی است که تا رسیدن به این سن در فوتبال حضور داشت. **الکس فرگوسن**! سرمربی اسکاتلندی منچستر این که در دوران بازیگری‌اش چهره شاخصی نبود اما در مربیگری یک اسطوره تمام نشدنی لقب گرفت. او در تیم بزرگ منچستر یونایتد ۲۷ سال سرمربیگری کرد و افتخارات زیادی را با این تیم کسب کرد. شاید تنها رقیب او در این زمینه آرسن ونگر باشد که از سال ۱۹۹۶ در آرسنال بوده است اما با شرایط نتیجه‌گیری کنونی، این مربی بعدی است به ۲۷ سال برسد. گو این که افتخاراتش هم با فرگوسن قابل مقایسه نیست. **محمود خور دبین**! محمود خور دبین در نوع خود رکورددار قهرمانی در کشورمان است. او به عنوان بازیکن و سرپرست، بیشترین قهرمانی را در بین چهره‌های فوتبالی کشورمان تجربه کرده است؛ روندی که همچنان هم ادامه دارد.

مروری بر ستاره‌های دنیای فوتبال

که اهل خداحافظی نبودند

تمام نشدن‌های شگفت انگیز

باشگاه رم ایتالیا به طور رسمی اعلام کرده که چند روز دیگر آخرین بازی فرانچسکو توتی برای این تیم خواهد بود و توتی بعد از ۲۵ سال حضور در این باشگاه از فوتبال خداحافظی خواهد کرد. هر چند خود توتی هنوز این ماجرا را نپذیرفته اما بعید است نماد تعصب و وفاداری که از ۱۶ سالگی تا ۴۱ سالگی برای تیمش بازی کرده، بخواهد در این سن و سال، فقط برای یک فصل به تیم دیگری برود و ناچار است تصمیم باشگاه برای خداحافظی را قبول کند. از این نمونه‌ها در باشگاه‌های ما بسیار کم است. به طور معمول بازیکنان ما کمی بعد از شهرت، یا برای پیشرفت راهی تیم‌های درجه دو اروپایی می‌شوند یا برای ثروت به تیم‌های عربی حاشیه خلیج فارس می‌روند. اگر هم بخواهند در یک تیم بمانند آن قدر تغییرات مدیریتی و کادرفنی باشگاه‌ها زیاد است که عملاً نمی‌توانند با همه رفت و آمدها هماهنگ شوند. خلاصه بخشی از زیبایی فوتبال مربوط به همین ستاره‌هاست. ستاره‌هایی که تا سنین بالا بازی کردند، علاقه ای به خداحافظی نداشتند و از قضا تا روزهای آخر فوتبالشان هم کیفیت بالایی را در مسابقات نشان دادند. خیلی از ما به خاطر یک ستاره، هوادار یک تیم داخلی یا خارجی می‌شویم و اگر قرار باشد ستاره‌ها مدام تیم عوض کنند هواداری باشگاهی کم‌رنگ و زشت می‌شود. نکته جذاب دیگر درباره ستاره‌های تمام نشدنی دنیای فوتبال این است که چند نسل با آن‌ها خاطره دارند. این ستاره‌ها فقط به لحاظ فنی برجسته و ویژه نبودند، به طور معمول زندگی شخصی سالم و پیشکار فنی آن‌ها باعث تداوم شان شده است. به مناسبت خداحافظی قریب‌الوقوع توتی، همین طور پایان روزهای بازی امثال ابراهیم صادقی و رضا عنایتی در کشورمان، امروز مروری داریم بر ستاره‌هایی که تمام نشدنی بودند و تا سن بالا در یک تیم یا تیم‌های مختلف بازی کردند.

پائولو مالدینی

۲۴ سال استمرار در میلان

مالدینی ستاره با اخلاق میلان ایتالیا یکی از موارد خاص فوتبال جهان است، فوق ستاره چشم رنگی و خانواده دوستی که نه اسیر پول شد، نه درگیر مشکلات اخلاقی که عمر ورزشی بقیه فوتبالیست‌ها را کوتاه می‌کند؛ برای همین سال‌ها و سال‌ها درخشید و درخشید و محبوب ماند. کمترین بازیکنی در خط دفاعی محبوبیت مالدینی را دارد. فوتبالیست تمام نشدنی که از ۱۰ سالگی به واسطه پدرش در میلان حاضر شد و تا پایان فوتبالش هم در این تیم ماند؛ از ۱۷ سالگی تا ۴۱ سالگی هم عضو باشگاه بزرگسالان میلان شد که مدت قابل توجهی است و خیلی سخت است که مالدینی باشی و تیم‌های زیادی خواهانت باشند اما در یک تیم بمانی. شاید مالدینی این بخت را داشت که در باشگاه بزرگی ظهور کرد و دلیلی برای ترک میلان برای پیشرفت نداشت، مالک متمول باشگاه یعنی بروسکینی هم همیشه باشگاه را چنان تامین می‌کرد که امثال مالدینی با کمترین حاشیه در آن استعداد شگفت انگیز خود را ادامه دهند. اما نمی‌توان از زندگی خانوادگی سالم مالدینی و شور هواداران میلان، در این ماندگاری به راحتی گذشت. مالدینی بارها تا آستانه جدایی رفت اما به خاطر هواداران ماندگار شد.

لوتار ماتئوس

فوق ستاره پر استمرار

عموماً عمر فوتبال فوق ستاره‌ها بسیار کوتاه تر از بقیه است، برای این که ترجیح می‌دهند وقتی هنوز در اوج هستند در شرایطی از فوتبال خداحافظی کنند که خاطره خوبی برای هواداران باقی بماند. این ماجرا در مورد ستاره‌های دهه ۹۰ میلادی بیشتر هم صدق می‌کرد، نوع تمرینات و رژیم‌های غذایی امروزی، در دو دهه قبل نبود و بازیکنانی مثل جابو، فان باستن، کلیرمان، استیچکوف، پاپن، مارادونا و... تقریباً همگی قبل از ۳۵ سالگی از فوتبال خداحافظی کردند، حتی یک نسل بعد از آن‌ها مثل زیدان و فیگو هم فوتبال را تا سن بالا ادامه ندادند، اما لوتار ماتئوس کاپیتان شگفت انگیز آلمان و بایرن تا ۳۹ سالگی بازی کرد و جالب این که با وجود مصدومیت‌های زیاد، تا سن بالا در فرم ایده‌آل باقی ماند تا ثابت کند در فوتبال حرفه‌ای، سن عددی بیش نیست. مرد سال فوتبال جهان در سال ۹۰ و بهترین بازیکن جام جهانی در عمر ۲۲ ساله فوتبال حرفه‌ای اش حدود ۱۲ سال هم برای بایرن بازی کرد. رکورد بیشترین سال حضور در یک تیم ملی با ۲۱ سال عضویت در تیم ملی آلمان هم در اختیار اوست. ماتئوس نماد فوتبال منظم و خشک آلمان‌ها بود اما در مربیگری توفیقی نداشت.

خاویر زانتی

مالدینی راست پای اینتر

رقیب و هم دوره‌ای مالدینی در تیم دیگر شهر میلان یکی از اسطوره‌های وفاداری به باشگاه است. تفاوت او با سایرین در این است که به عنوان یک لژیونر سال‌ها به تیمش وفادار بود. زانتی در سال ۱۹۹۵ به تیم اینتر پیوست و از سال ۱۹۹۹ تا سال ۲۰۱۴ باویروند کاپیتانی این تیم سرشناس را بر بازو می‌پست. در اینتر به زانتی لقب تراکتور داده بودند. این لقب به واسطه قدرت بدنی، جسارت و استقامت کاپیتان زانتی به وی داده شد. پست تخصصی او دفاع و هافبک راست بود ولی به خاطر توانایی‌های بالای او، مربیان در بسیاری از پست‌های گوناگون از او استفاده می‌کردند. زانتی در ۶۱۵ بازی طی ۱۹ سال برای اینتر به میدان رفت و رکورد تعداد بازی جوزهپه بروجومی را شکست. زانتی نه تنها در زمین بازی مرد اخلاق بود که در بیرون زمین هم در کنار همسرش کارهای خیرخواهانه زیادی انجام می‌داد که همچنان هم ادامه دارد.

فرانچسکو توتی

اله وفاداری رم

برای نسل امروز و حتی نسل قبل‌تر، رم با توتی معنا می‌شود. حتی بسیاری از ما به خاطر او طرفدار این تیم ایتالیایی شده‌ایم و گرنه این تیم که سال‌ها در دستش از جام دور بوده طبیعتاً نباید طرفداری در میان نسل جوان داشته باشد. توتی به عنوان سمبل رم شناخته می‌شود چون تا حالا که به پایان عمر بازیکنی‌اش رسیده است، این باشگاه را با وجود پیشنهادهای بسیار از تیم‌های قوی‌تر و ثروتمند تر ترک نکرده و به عنوان بهترین گلزن باشگاه با بیشترین بازی انجام داده برای این تیم در تاریخ باشگاه ثبت شده است. کاپیتان خوش تیپ و متعصب چالوروسی‌ها (لقب تیم رم) در سال‌های اخیر همواره نیمکت‌نشین بوده اما هیچ وقت حاشیه‌ای ایجاد نکرده است. در این بین اما او سال گذشته با سلفی گرفتن با هواداران رم بعد از گلزنی به لاتزیو، سبک جدیدی از شادی بعد از گل را به نام خودش ثبت کرد. توتی در تمام سال‌های حضورش در رم ۶۱۶ بازی برای این تیم انجام داده و ۲۵۰ گل به ثمر رسانده است. این بازیکن با ارزش با این گل به سنش بالا رفته و حتی فوتبالش هم افت کرده اما هنوز هم کسی دوست ندارد او خداحافظی کند!

روژه میلا

گلزن ۴۲ ساله

ستاره تیم ملی کامرون خیلی دیر به فوتبال جهان معرفی شد، در ۳۸ سالگی که بیشتر فوتبالیست‌های حرفه‌ای، کفش‌های‌شان را آویزان می‌کنند، تازه درخشش جهانی میلا شروع شد و در جام جهانی ۱۹۹۰، برای تیم ملی کشورش ۴ گل زد آن هم در شرایطی که در بیشتر بازی‌ها به عنوان بازیکن تعویضی وارد زمین می‌شد. جالب تر این که با گلی که در ۴۲ سالگی و جام جهانی ۱۹۹۴ وارد دروازه روسیه کرد، مسن ترین گلزن تمام ادوار جام جهانی شناخته شد. شاید اگر میلا زودتر یا در کشور دیگری فوتبالش را شروع کرده بود، در سطح ستاره‌های ماندگار فوتبال جهان ظاهر می‌شد اما هم سنش بالا رفته و حتی فوتبالش هم افت کرده اما کافی بود.

استیون جرارد

کاپیتان بی‌همتای سرخپوشان آنفیلد

استیون جرارد در حال حاضر محبوب‌ترین بازیکن تاریخ باشگاه لیورپول است. او برخلاف بسیاری از اسطوره‌های تیم لیورپول همچون رابی فالور، مایکل اوون و جیمی کرگر، از زمان کودکی طرفدار لیورپول بود. او تمام عمر ورزشی خود را تا سال ۲۰۱۵ در لیورپول گذراند و تنها یک سال برای لس آنجلس گلکسی بازی کرد و حالا هم به عنوان مربی پایه، کارش را با باشگاه محبوبش آغاز کرده است. جرارد از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۵ میلادی در مجموع در ۵۰۴ بازی لیورپول حاضر بود و ۱۲۰ گل به ثمر رساند. جرارد به نوعی الگوی انگلیسی توتی در وفاداری به باشگاه محبوبش بود و در تمام این سال‌ها به پیشنهادهای بهترش پاسخ منفی داد. یکی از زیباترین و به یادماندنی‌ترین خاطرات فوتبالی از بازی او، مربوط به فینال لیگ قهرمانان اروپا در سال ۲۰۰۵ و در شهر استانبول است. لیورپول در آن بازی در نیمه اول ۳ گل از میلان دریافت کرد اما او اولین گل را پاسخ داد و طوری تیم و هواداران تیمش را تهییج کرد که آن‌ها به بازی برگشتند و حتی جام را هم بالای سر بردند. نقش کاپیتانی او نه‌تنها در این بازی که همیشه در بازی‌های لیورپول محسوس بود.

کارلوس والدراما

موقشنگ کلمبیا

شما فوتبال کلمبیا را با چه کسی می‌شناسید؟ بارنه هبگوئینا و ضربات عبری اش؟ یا فاستینو آسپریرلا و سرعشش؟ یا اسکوباری که به خاطر گل به خودی به تیم ملی کشورش با چند گلوله به قتل رسید؟ شاید هم با خامس رودریگوئو و فالکائو ستاره‌های امروزی کلمبیا؟ اما بدون شک برجسته‌ترین چهره فوتبال این کشور کسی نیست جز کاپیتان موقشنگ سال‌های دور تیم ملی کلمبیا یعنی کارلوس والدراما، کسی که هم موهای جالبی داشت، هم تکنیک فوق العاده! البته والدراما در یک تیم حضور مستمر نداشت اما تا ۴۱ سالگی به فوتبال ادامه داد. او طی حدود دو دهه فوتبال حرفه‌ای اش، ۱۲ تیم عوض کرد که کمابیش هیچ کدام هم شاخص نبود. اما توانایی‌های والدراما بدون شک در دو جام جهانی ۹۰ و ۹۴ برای همه محرز شد. راستی ۴۱ سالگی برای مدافع و دروازه بان حتی مهاجم قابل درک است، اما کمتر هافبک وسطی را سراغ داریم که تا این سن ادامه داده باشد.

